

**Nastava geografije
na Geografskom odjelu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu**

Zimski i ljetni semestar šk. god. 1968/69.

Red. prof. ROGLIĆ dr JOSIP
nije predavao

Izv. prof. CRKVENČIĆ dr IVAN

Regionalna geografija I (Afrika)	2 s.
Ekonomska geografija	2 s.
Socijalna geografija III (Naselja)	2 s.
Vježbe iz Ekonomske geografije	1 s.
Diplomski referati	2 s.
Terenska nastava i terenski praktikum	

Izv. prof. ROGIĆ dr VELJKO

Historija geografije Jugoslavije	2 s.
Vježbe iz Historijske geografije Jugoslavije	1 s.
Geografija Jugoslavije I	2 s.
Geografija Jugoslavije II	2 s.
Regionalna geografija III (Bliski istok)	1 s.
Principi regionalizacije	2 s.
Diplomski referati	2 s.
Terenska nastava	

Izv. prof. FRIGANOVIĆ dr MLADEN

Socijalna geografija I (Stanovništvo)	2 s.
Regionalna geografija III (Jugoistočna Azija)	3 s.
Diplomski referati	2 s.

Doc. RIDANOVIĆ dr JOSIP

Fizička geografija II (Vode)	2 s.
Vježbe iz Fizičke geografije II	1 s.
Uvod u geografiju	2 s.
Regionalna geografija I (Južna Amerika)	1 s.
Vježbe iz Regionalne geografije I	1 s.
Diplomski referati	2 s.
Terenska nastava	

Doc. ŠEGOTA dr TOMISLAV

Fizička geografija I (Klima)	2 s.
Vježbe iz Fizičke geografije I	1 s.
Regionalna geografija IV (Južna Evropa)	1 s.
Vježbe iz Regionalne geografije IV	1 s.
Diplomski referati	2 s.
Terenska nastava	

Doc. BAUČIĆ dr IVO	
Regionalna geografija II (SSSR)	2 s.
Vježbe iz Regionalne geografije II	2 s.
Vježbe iz Ekonomske geografije	1 s.
Diplomski referati	2 s.
Terenska nastava i terenski praktikum	
Asist. SIĆ mr MIROSLAV	
Regionalna geografija IV (Alpski prostor)	2 s.
Vježbe iz Regionalne geografije IV	1 s.
Diplomski referati	2 s.
Terenska nastava	
Asist. PEPEONIK mr ZLATKO	
Vježbe iz Geografije Jugoslavije	1 s.
Vježbe iz Socijalne geografije I (Stanovništvo)	1 s.
Vježbe iz kolegija Geografske grafičke metode	6 s.
Diplomski referati	2 s.
Terenska nastava	
Asist. KULUŠIĆ mr SVEN	
Vježbe iz Regionalne geografije III (JI Azija)	1 s.
Vježbe iz Fizičke geografije I (Vođe)	1 s.
Vježbe iz Regionalne geografije I (Južna Amerika)	2 s.
Vježbe iz Regionalne geografije III (Prednji istok)	2 s.
Terenska nastava	
Asist. VRESK mr MILAN	
Vježbe iz Regionalne geografije I (Afrika)	2 s.
Vježbe iz Ekonomske geografije	1 s.
Diplomski referati	2 s.
Terenska nastava i terenski praktikum	
Struč. suradnik NOVOSEL PETRICA	
Osnovi kartografije	2 s.
Vježbe iz Osnova kartografije	6 s.
Diplomski referati	2 s.
Terenska nastava	

M. Vresk

TERENSKA NASTAVA U ŠK. GOD. 1968/69.

Za studente IV godine:

29. X — 4. XI 1968. Lika i Gorski Kotar: Zagreb — Bihac — Obrovac — Gospić — Ogulin — Delnice — Zagreb. Voditelj prof. dr V. Rogić. Suradnici doc. dr J. Ridanović i asist. mr Z. Pepeonik. Učestvovalo je 11 studenata.
30. — 15. VI 1969. Dolina Neretve, odnosno: Zagreb — Sarajevo — Metković — Opuzen — Ston — Korčula — Vela Luka — Split — Zagreb. Voditelj terenske nastave bio je prof. dr V. Rogić uz suradnju asist. mr M. Sića. Učestvovalo je 15 studenata.

Za studente III godine:

29. X — 4. XI 1968. Lika i Gorski Kotar, odnosno: Zagreb — Bihac — Obrovac — Gospić — Ogulin — Delnice — Zagreb. Voditelj prof. dr V. Rogić. Su-

radnici doc. dr J. Riđanović i asist. mr Z. Pepeonik. Učestvovalo je 26 studenata.

24. V — 2. VI 1969. Podravina JZ Mađarska Slov. Gorice odnosno: Zagreb — Varaždin — Virovitica — Pécs — Szombathely — Graz — Maribor — Logarska dolina — Celje — Zagreb. Terenski praktikum održan je na teritoriju općine Lenart kod Maribora zajedno sa studentima Univerze u Ljubljani i PA Maribor. Voditelj je bio prof. dr M. Friganović a suradnici doc. dr I. Baučić i asist. mr M. Vresk. Učestvovalo je 27 studenata.

Za studente II godine:

2. i 3. XI 1968. Delnice i okolica: Zagreb — Delnice — Lokve — Omladinsko jezero — Petehovac — Delnice — Zagreb. Voditelj: doc. dr T. Šegota i asist. mr M. Sić. Učestvovalo je 29 studenata.
9. IV 1969. Dolina Zelina: Zagreb — Štakorovec — D. Zelina — Zagreb. Voditelj doc. dr J. Riđanović. Suradnici asist. mr S. Kulušić i laborant D. Pavličević. Učestvovalo je 39 studenata.
19. i 20. IV 1969. Crna Mlaka: Zagreb — Karlovac — Crna Mlaka — Zagreb. Voditelj doc. dr J. Riđanović. Suradnici asist. mr S. Kulušić i laborant D. Pavličević. Učestvovalo je 40 studenata.
5. — 11. V 1969. Murtar — Vransko jezero. Relacija: Zagreb — Šibenik — Murter — Zagreb. Voditelj doc. dr J. Riđanović. Suradnici asist. mr S. Kulušić i laborant D. Pavličević. Učestvovalo je 39 studenata.

Za studente I godine:

2. — 3. XI 1968. Delnice i okolica: Zagreb — Delnice — Lokve — Omladinsko jezero — Petehovac — Delnice — Zagreb. Voditelj prof. dr M. Friganović a suradnik asist. mr M. Vresk. Učestvovalo je 50 studenata.
14. VI 1969. Prigorje Medvednice: Prekrižje — Seštine — Zagreb. Voditelj asist. mr Z. Pepeonik. Učestvovalo je 55 studenata.

M. Vresk

DIPLOMIRALI U ŠK. GOD. 1968/69.
(s naslovima diplomskih radova)

20. IX 1968. Perić-Franković Ante: »Turizam orebičkog primorja«; Blažević Branka: »Otok Šolta«; Rosandić Ante: »Karlobag«;
28. X 1968. Stipančić Vesna: »Turizam zadarskog primorja«;
26. XI 1968. Čandrl Vlasta: »Sjeverno vinodolsko primorje«;
20. XII 1968. Seki Anto: »Stanovništvo Jajca«;
13. II 1969. Miharija Marija: »Dnevne migracije radne snage prema Slavanskom Brodu«; Domšić Josip: »Gacko polje — prilog poznavanju geneze polja u kršu«; Ljubić Krešimir: »Velika«;
26. III 1969. Božičević Draženka: »Ugljenokopi Hrvatskog zagorja«; Plečić Ferid: »Brčko«; Kopecki Rajka: »Lipovljani«; Vrdoljak Vjekoslav: »Kastav — prilog poznavanju naselja te dinamike stanovništva«;
16. IV 1969. Čota Jakov: »Nafta u Hrvatskoj«; Noršić Mladen: »Privredna struktura Samobora«; Gregurić Stjepan: »Naselja u dolini Gradne«;
22. V 1969. Kralj Ivanka: »Naseobna zona od Ivanić-Grada do Kutine«;
26. VI 1969. Huremović Safet: »Ljubija«; Kragujević-Abramović Marija: »Šaregrad«; Drezga Mislav: »Dvor na Uni«; Koči Vera: »Kutina«; Haraminčić Jasna: »Čepin — socijalno-geografska obilježja prigradskog naselja Osijeka«;
30. VI 1969. Stekl Paula: »Kultura šećerne repe na području Županje«; Lujo-Orlić Katica: »Poplava u Zagrebu 1964.«; Borović Lada-Terezija: »Donja Kaštela«; Klajić Josip: »Pakrac«; Hermanović Vlado: »Čazma«.

M. Vresk

NASTAVA III STUPNJA — ELEMENTI REGIONALIZACIJE

Predavač:	Kolegij	Broj sati godišnje	
		Predavanja	Vježbe
I GODINA			
Roglić J.	Značenje prirodne geografske osnove	50	0
Crkvenčić I.	Socijalno geografski elementi prostornog diferenciranja	50	0
Friganović M.	Stanovništvo — faktor prostornog diferenciranja	50	0
Roglić J.	Seminar	0	45
Crkvenčić I.			
Friganović M.			
Težak B.	Metodika i tehnika znanstvenog rada u geografiji	28	0
Roglić J.			
II GODINA			
Rogić V.	Geografski koncept i tipovi regionalne strukture	50	0
Roglić J.	Seminar	0	60
Crkvenčić I.			
Rogić V.			
Friganović M.			
Magistarski rad			

POSTDIPLOMSKI STUDIJ NA GEOGRAFSKOM ZAVODU

Škol. god. 1968/69. na III stupanj nastave upisani su slijedeći kandidati:

I godina

1. Bašić Milenko (Banja Luka)
2. Bognar Andrija (Zagreb)
3. Crnobregu Muharem (Peć)
4. Čavoli Riza (Priština)
5. Jurlina Branko (Bjelovar)
6. Muljat Nikola (Zagreb)
7. Obrenović Pero (Zagreb)
8. Tatalović Azra (Banja Luka)
9. Turk Hrvoje (Rijeka)
10. Vala Nesim (Dakovica)
11. Vorkapić Vaso (Ogulin)
12. Zoričić Smilja (Banja Luka)

II godina

1. Boban Rajko
2. Božić Branko
3. Gadžo Skender
4. Lamoja Ismet
5. Martinac Franka
6. Mrdenović Momčilo
7. Pucar Peter
8. Puška Aslan
9. Vidišići Bekteš

U škol. god. 1968/69. magistrirali su:
(s temama magistarskih radova)

1. Zlatko Pepeonik: »Stanovništvo — Faktor diferenciranja Daruvarsko - pakračkoga kraja«
2. Nikola Stražičić: »Mjet — Prilog poznavanju problematike izoliranog otoka«
3. Milen Vresk: »Agrarna struktura i orijentacija kao odraz socijalno-geografskih promjena na primjeru katastarskih općina Vidovec i Druškovec kod Varaždina«

M. Vresk

GEOGRAFSKO DRUŠTVO HRVATSKE
LA SOCIÉTÉ DE GÉOGRAPHIE DE CROATIE

ZIMSKI SEMINAR

Republički zavod za unapređivanje osnovnog obrazovanja i Zavod za unapređivanje stručnog obrazovanja SRH u suradnji sa Geografskim društvom Hrvatske organizirali su od 29. do 31. siječnja 1969. g. zimski seminar za nastavnike geografije s područja SR Hrvatske.

Zadatak seminara je bio što bolje upoznati nastavnike geografije i članove Društva s geografskim aspektima suvremenih zbivanja u svijetu na primjerima srednje Evrope (ČSSR) i jugoistočne Azije (Vijetnam).

Rad zimskog seminara počeo je 29. I 1969. u 10,30 sati sa slijedećim programom:

29. I u 10,30 sati: Nastavni plan i program iz geografije
u 16,30 sati: Iz nastavničke prakse
30. I u 8,00 sati: Rogić dr V.: »Političko-geografski aspekti JI Azije«
u 10,00 sati: Šegota dr T.: »Jugoistočna Azija i monsun«
u 16,00 sati: Friganović dr M.: »Populacijsko-geografske karakteristike i problemi JI Azije«
u 17,30 sati: Kurtjek dr P.: »Ekonomsko-geografske karakteristike i problemi JI Azije«
31. I u 8,00 sati: Pavić R.: »Geopolitičke osnove suvremenog položaja i zbivanja u ČSSR«
u 10,00 sati: Sić M.: »Ekonomsko-geografske karakteristike i problemi suvremene ČSSR«
u 16,00 sati: Vukadinović dr R.: »ČSSR i SEV«
u 17,30 sati: Vrijeme rezervirano za diskusiju o predavanjima i o nastavi geografije.

S. Kulušić

REZULTATI ANKETE PROVEDENE TOKOM ZIMSKOG SEMINARA

29 — 31. I 1969.

Na pitanje:

1. Da li ste zadovoljni s dosadašnjom organizacijom i sadržajem seminara? Od 230 anketiranih sa da odgovorilo je 215, a sa ne 10, nije odgovorilo 5.
2. Ako niste, što predlažete da se učini? navedeni su slijedeći odgovori: da seminari i predavanja budu zornija, pojedine metodske jedinice dati kao primjer i to odvojeno za nastavnike osnovne škole, a odvojeno za srednje škole, prezentirati više primjera iz prakse, izbjegavati suviše diskusije i donositi jasne i konkretne zaključke. Seminari da traju 4 umjesto 3 dana.
3. Terenski seminari održavaju se ljeti i u Jugoslaviji. Da li ste bili na kojem? Od ukupnog broja 84 su bila, 144 nisu, a 2 nisu odgovorila.

4. Ako ste bili, da li ste zadovoljni organizacijom i sadržajem? Zadovoljno je bilo 72, nezadovoljno 4, nije odgovorilo 124, tj. svega 8 koji su bili.
5. Ako niste zadovoljni što predlažete da se učini? Najveći broj nije uopće odgovorio a jedan dio smatra da treba odabrati pogodniji termin. Petorica navode kao najpogodniji termin početak ljetnog seminarara 5. VII.
6. Ako niste bili ni na jednom ljetnom terenskom seminaru koji je tome uzrok? Najčešći odgovori su: neobaviještenost o održavanju, lični financijski razlozi, nezainteresiranost škole koja neće da snosi financijske troškove i loše financijsko stanje škole.
7. Da li radite u školi? Ako radite u kojoj? (osnovna, gimnazija, stručna itd). Od ukupnog broja 49 radi u gimnaziji, 32 u stručnim, 2 u višim, 1 u visokoj, 122 u osnovnoj i 1 u općeobrazovnoj školi. 22 nije odgovorilo.
8. Koju ste školu završili? Visoku je završilo 104, višu 103, srednju 1, nije odgovorilo 22.
9. Da li ste član GDH? 158 da, 63 ne, 9 nije odgovorilo.
10. Ako jeste, da li ste zadovoljni s radom Društva? S radom Društva zadovoljno je 123, nije 18, nije odgovorilo 89.
11. Ako niste zadovoljni, što predlažete da se učini? Veći broj (30 do 50) odgovorio je da treba ojačati vezu s pokrajinom. Izvršiti jači utjecaj na strukturu nastavnih planova i programa. Pojačati aktivnost Društva, na vrijeme dostaviti obavijesti (tokom školske godine) i plan predavanja u GDH, s tim da predavanja završe do 20 sati.
12. Ako niste član Društva, zašto niste? Gotovo svi koji su odgovorili na to pitanje, navode lične propuste, aljkavost.
13. Da li ste pretplatnik »Geografskog horizonta«? Odgovori su slični kao u prethodnom pitanju. Uglavnom redaju se: lični propust, škola je pretplaćena, previsoke cijene za učenike, preveliko zakašnjenje izlaženja »Geografskog horizonta«.
14. Ako jeste, da li ste zadovoljni s njegovim sadržajem? Od ukupnog broja anketiranih 149 je, 8 nije, 73 nije odgovorilo.
15. Ako niste pretplatnik »Geografskog horizonta«, zašto niste? Većina je navela kao glavni razlog lični propust.
16. Da li pratite »Geografski glasnik«? 163 da, 45 ne, 22 nisu odgovorila.
17. Da li se koristite radovima Geografskog instituta? 119 da, 93 ne, 18 nije odgovorilo.
18. Da li posjedujete vlastitu stručnu biblioteku? 172 da, 33 ne, 25 nije odgovorilo.
19. Vlastita napomena (posebna primjedba anketiranog)? Odgovore na ovo pitanje bilo je vrlo teško srediti jer su često isti ili slični prijedlozi bili često nerazumljivi i nečitljivi. Zbog toga navest ćemo redom neke koji su se češće ponavljali, kao npr.: više voditi računa o problemima nastave i nastavnim pitanjima u školama i kod toga imati svoj (službeni) stav; na seminaru obrađivati i teme iz SSSR-a i jednu do dvije teme iz suvremene problematike naše zemlje; predložen je terenski seminar u Srbiju i Makedoniju; želi se putovanje u inozemstvo u režiji Društva; da se materijali sa seminara objave i da nivo predavanja bude viši; da budu pravovremeno objavljena i najavljena predavanja u Društvu; da Društvo više i konkretnije utječe na nastavne planove i programe, posebno industrijskih škola i učenika u privredi; da se u geografskim časopisima objavljuje više materijala koji bi se mogao koristiti u nastavi; da se članove terenskog seminarara obavijesti o mjestu sastanka unutar prostora gdje se izvodi seminar; da se na seminaru posebno za osnovne, a posebno za srednje škole obrađuju didaktičke metode; da se za trajanja seminara zabrani pušenje u dvorani; da se seminari organiziraju i u drugim mjestima (Splitu, Osijeku, Rijeci, te Gorskom Kotaru i Dalmaciji); da se oživi rad Geografskih ogrankova; ukazuje se na problem malog broja slušalaca na geografskim ponedjeljcima; da se na određenom mjestu poduzmu koraci za uva-

danje barem 2 sata geografije u I i II razredu općih srednjih škola i da se Zavodi za osnovno i stručno obrazovanje oštrije suprotstave upošljavanju nestručnog kadra u našoj struci; sugerirati školama da više šalju svoje nastavnike na seminare i da im se to plati; voditi veću brigu o osvježavanju školskih udžbenika te da se uredi udžbenik za I razred gimnazije; na geografskim ponedjeljcima dati i nastavnu problematiku; da se u koliko je to moguće mjesečno štampaju brošure sa suvremenim temama; nekoliko anketiranih predlažu da seminar radi jednokratno; da članovi Društva odaberu teme za seminar; da se pojača veza fakulteta i škola te da na predavanjima čuju i prof. dra Josipa Roglića. Bilo je i nekoliko primjedbi lične naravi koje su se odnosile na pojedine članove Društva.

S. Kulušić

TERENSKI SEMINARI

U škol. god. 1968/69. izvedena su dva terenska seminara u organizaciji Geografskog društva Hrvatske, Zavoda za unapređivanje stručnog obrazovanja SRH i Zavoda za unapređivanje osnovnog obrazovanja SRH. Seminari su organizirani za nastavnike geografije osnovnih škola, škola drugog stupnja i pedagoških akademija.

Prvi terenski seminar izveden je pod stručnom vodstvom prof. Friganović dr Mladena i Pavić Radovana u Istru u trajanju od 28. do 30. lipnja 1968. g. Zadatak seminara bio je upoznati učesnike s bitnim problemima Istre, njenom geografskom diferencijacijom, razvojem i perspektivama. Tom prilikom učesnici seminara su dobili skicu Istre s trasom puta, popis općih i posebnih tema, te literaturu.

Trasa puta.

1. dan: Zagreb — Rijeka — Podlabin — Pula — Vrsar
2. dan: Vrsar — Poreč — Baderna — Pazin — Buzet — Motovun — Vrsar
3. dan: Vrsar — Savudrijsko primorje — Koper — Muna — Klana — Zagreb.

Na seminar se krenulo jednim autobusom sa 40 učesnika.

Drugi terenski seminar izveden je u Istočnu Srbiju pod stručnom vodstvom prof. Rogić dr Veljka i prof. Friganović dr Mladena u trajanju od 1. do 5. srpnja 1968. g. Na teren se krenulo u 2 autobusa sa 70 učesnika. Zadatak seminara bio je upoznavanje učesnika s detaljnijim karakteristikama, bitnim problemima i općom preobrazbom istočne Srbije. Učesnicima je dana skica istočne Srbije s trasom puta opće i posebne teme i izabrana literatura.

Trasa puta:

1. dan: Zagreb — Beograd — Negotin
2. dan: Negotin — Zaječar
3. dan: Zaječar — Bor
4. dan: Bor — Homolje — Požarevac
5. dan: Požarevac — Zagreb.

S. Kulušić

SASTANCI GEOGRAFSKOG DRUŠTVA HRVATSKE U ŠKOL. GOD. 1968/69.

14. X 1968. Stručni sastanak na kome je dr D. Dukić održao predavanje: »Primjena aerofotogrametrije i kozmičke fotografije u geografskim proučavanjima« (s dijapozitivima).
28. X 1968. Stručni sastanak s predavanjem dra J. Riđanovića: »Uloga i značenje geografa u istraživanju voda«.
18. XI 1968. Stručni sastanak s predavanjem dra I. Crkvenčića: »Migracijski bilans SRH 1953-1961. godine«
25. XI 1968. Stručni sastanak s predavanjem dra K. Rupperta (München): »Stočarstvo i turizam istočnih Alpa« (s dijapozitivima).
13. I 1969. Stručni sastanak s predavanjem O. Lahmana: »Furlanija — geografski uvjeti društvene uloge regije«.
17. II 1969. Stručni sastanak na kome je održano predavanje dr T. Rakičevića (Beograd): »Hidrološke karakteristike i vodoprivredno uređenje sliva Velike Morave«.
24. II 1969. Održano je stručno predavanje dra T. Segote: »Sekularne fluktuacije padaline u Zagrebu«
3. III 1969. Stručni sastanak na kome je dr S. Ilesič (Ljubljana) održao predavanje: »Dojmovi s puta po Indiji i s Međunarodnog kongresa geografa u New Delhi-u«.
24. III 1969. Opći sastanak prigodom Međunarodnog dana za ukidanje rasne diskriminacije (21. III) s predavanjem dra M. Friganovića: »Demografski pogled na rasnu diskriminaciju u svijetu«.
31. III 1969. Stručni sastanak sa predavanjem dr E. Juillarda (Strasbourg): »Urbana armatura Francuske«.

S. Kulušić

IZJAVA VLADIMIRA BLAŠKOVIĆA

Na str. 175-178. »Geografskog glasnika« (XXX) za god. 1968. objavljen je prikaz sveuč. prof. dra Mladena Friganovića o knjizi Većeslava Holjevca »Hrvati izvan domovine« u kome je prikazu rečeno da je »šteta što rukopis« (te knjige) »nije bio podvrgnut odgovarajućoj stručnoj recenziji«. Budući da to nije tačno smatram svojom osobnom dužnošću da se kao prvi recenzent Holjevčeve knjige i kao član uredništva »Geografskog glasnika« od takve pogrešne Friganovićeve tvrdnje javno i u ovom stručnom časopisu ogradim. Na ostale Friganovićeve zamjerke Holjevčevoj knjizi odgovorio sam na drugom mjestu (»Kritika«, br. 6, Zagreb 1969).

Dr Vladimir Blašković
sveučilišni profesor

IZJAVA MLADENA FRIGANOVIĆA

U prikazu knjige Većeslava Holjevca »Hrvati izvan domovine« napisao sam između ostalog da je »šteta što rukopis nije bio podvrgnut odgovarajućoj stručnoj recenziji«. To sam napisao, jer iz knjige nije bilo vidljivo da li su bili i tko su recenzenti. Na moje zamjerke toj knjizi odgovorio je Vladimir Blašković u časopisu »Kritika« br. 6 na neuobičajen način. No, moj odgovor Vladimiru Blaškoviću »Kritika« nije smatrala svrhovitim da ga objavi.

Dr Mladen Friganović
sveučilišni profesor